

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра обліку та оподаткування

ЗТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 1 від 12.12.2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

ПРОГРАМА

кваліфікаційного екзамену

освітній ступінь	молодший бакалавр
галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	071 Облік і оподаткування

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: О.В.Фоміна, докт.екон. наук, проф.
С.І. Камінський, канд.екон.наук, доц.
А.П. Шаповалова, канд. екон. наук, доц.
С.О. Шевченко, канд. екон. наук, доц.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку та оподаткування від 7 грудня 2020 року, протокол № 7.

Рецензенти: д.е.н., проф. кафедри економіки та фінансів
підприємства Блакита Г.В.
к.е.н., доц. кафедри обліку та оподаткування Уманців Г.В.
к.е.н., доцент кафедри фінансів Кукурудз О.М.
гол. бухгалтер ТОВ «Садовий центр «ДаЛаС» Голубчук Н.В.

**ПРОГРАМА
кваліфікаційного екзамену/**

Автори:
ФОМІНА Олена Володимирівна
КАМІНСЬКИЙ Сергій Іванович
ШАПОВАЛОВА Алла Павлівна
ШЕВЧЕНКО Світлана Олексіївна

ВСТУП

Програму кваліфікаційного екзамену підготовлено відповідно до стандарту вищої освіти КНТЕУ та освітньо-професійної програми підготовки молодшого бакалавра та навчального плану галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Кваліфікаційний екзамен – це комплекс завдань, які дозволяють виявити рівень підготовки здобувачів вищої освіти, ступінь володіння ними професійними знаннями та уміннями щодо виконання виробничих функцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та місце кваліфікаційного екзамену у структурі освітньої програми.
2. Зміст дисциплін, які включені до програми кваліфікаційного екзамену:
 1. Бухгалтерський облік.
 2. Економіка і фінанси підприємства.
 3. Фінанси, гроші та кредит.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА МІСЦЕ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ У СТРУКТУРІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Метою кваліфікаційного екзамену є визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу та набуття практичних навичок і умінь, необхідних для опанування нормативних дисциплін за програмою підготовки молодшого бакалавра за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Завданнями кваліфікаційного екзамену є перевірка методологічних та теоретичних принципів, проблем і положень з обов'язкових компонент освітньої програми підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «молодший бакалавр» спеціальності «Облік і оподаткування», а також вміння використовувати набуті навички в практичній діяльності підприємства.

Місце кваліфікаційного екзамену в структурі освітньої програми. Кваліфікаційний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «молодший бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Кваліфікаційний екзамен для здобуття ступеня вищої освіти «молодший бакалавр» зі спеціальності «Облік і оподаткування» проводиться у вигляді комп'ютерного тестування та письмових відповідей на питання білета з дисциплін «Бухгалтерський облік», «Економіка і фінанси підприємства» та «Фінанси, гроші та кредит».

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВКЛЮЧЕНІ ДО ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Сутність бухгалтерського обліку та його функції

Сутність та загальна характеристика господарського обліку. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його сутність та характеристика в історичній ретроспективі.

Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання. Мета та функції бухгалтерського обліку, облікові вимірники. Види бухгалтерського обліку на підприємстві: фінансовий та внутрішньогосподарський (управлінський) облік. Користувачі облікової інформації.

Регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Мета та суб'єкти державного регулювання бухгалтерського обліку. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Національні та міжнародні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та фінансової звітності; сфера їх застосування.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1, 8, 22.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 2. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку

Поняття про предмет бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку: активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати, господарські процеси.

Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Загальна характеристика оборотних та необоротних активів підприємства.

Зобов'язання підприємства, їх сутність та класифікація. Загальна характеристика довгострокових та поточних зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів, доходів майбутніх періодів. Поняття непередбачених зобов'язань.

Власний капітал, його сутність та загальна характеристика складових власного капіталу.

Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Загальна характеристика процесів придбання, виробництва та реалізації.

Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 8, 22.

Основний: 1, 2, 3.
Додатковий: 1, 2, 3.
Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 3. Баланс (звіт про фінансовий стан) і звітність як елементи методу бухгалтерського обліку

Загальне поняття про метод бухгалтерського обліку та його складові елементи.

Баланс (звіт про фінансовий стан) як елемент методу бухгалтерського обліку. Мета складання балансу. Побудова та структура балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння, його інтерпретації. Інформаційне значення балансу.

Типи господарських операцій та їх вплив на структуру та валюту балансу.

Фінансова звітність як спосіб узагальнення даних бухгалтерського обліку. Основні форми фінансової звітності.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 8, 22.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 4. Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку

Поняття рахунку бухгалтерського обліку як інформаційної моделі об'єкту обліку.

Активні рахунки, пасивні рахунки, активно-пасивні рахунки: їх характеристика і побудова.

Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках.

Контрольне значення подвійного запису.

Синтетичні рахунки, їх призначення. Субрахунки та їх використання. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками.

Узагальнення даних синтетичного та аналітичного обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, її зміст та порядок складання. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках.

Оборотні відомості по аналітичних рахунках, їх види та значення.

Зв'язання даних синтетичного та аналітичного обліку.

Класифікація рахунків, її принципи. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.

План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. Характеристика Плану рахунків та Інструкції про його застосування. Поняття про робочий План рахунків підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3, 18.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 5. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку

Сутність документації як елементу методу бухгалтерського обліку. Значення документації. Вимоги щодо складання первинних документів.

Класифікація документів за призначенням, за порядком та за місцем складання, за іншими ознаками.

Поняття та значення документообігу.

Перевірка та опрацювання первинних документів в бухгалтерії.

Зберігання первинних документів.

Вилучення документів.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 20, 22, 25.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 6. Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку

Сутність інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку.

Цілі та завдання інвентаризації. Види інвентаризації.

Організація інвентаризаційної роботи на підприємстві. Інвентаризаційні комісії, робочі інвентаризаційні комісії, їх склад та функції.

Загальний порядок проведення та документального оформлення інвентаризації активів та зобов'язань.

Регулювання інвентаризаційних різниць (нестач, надлишків чи сумарних різниць).

Оцінка як система вартісного виміру.

Сутність калькуляції в бухгалтерському обліку.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 21, 22.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 7. Бухгалтерський облік основних господарських процесів

Облік процесу придбання активів підприємства.

Облік процесу придбання необоротних активів. Документальне оформлення операцій з придбання основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Оцінка основних засобів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання основних засобів. Відображення придбання основних засобів в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Облік придбання нематеріальних активів. Документальне оформлення операцій з придбання нематеріальних активів. Оцінка нематеріальних активів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання нематеріальних активів. Відображення придбання нематеріальних активів в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Облік процесу придбання виробничих запасів. Документальне оформлення операцій з придбання виробничих запасів. Оцінка запасів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання виробничих запасів. Відображення придбання виробничих запасів в системі рахунків бухгалтерського обліку. Облік придбання малоцінних та швидкозношувальних предметів.

Облік процесу виробництва та визначення собівартості готової продукції. Документальне оформлення витрат на виробництво продукції. Прямі та непрямі витрати. Характеристика рахунків з обліку витрат на виробництво продукції, відображення їх в обліку. Визначення фактичної виробничої собівартості продукції. Облік випуску готової продукції.

Облік процесу реалізації. Фактична собівартість реалізованої продукції. Дохід від реалізації готової продукції, умови його визнання. Характеристика рахунків з обліку реалізації готової продукції. Відображення в обліку реалізації готової продукції та фінансових результатів від реалізації.

Облік доходів, витрат та фінансового результату операційної діяльності. Класифікація доходів і витрат операційної діяльності. Облік доходів операційної діяльності. Облік витрат операційної діяльності. Методика визначення фінансового результату від операційної діяльності підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2-6, 8-20, 23, 24.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 8. Основи організації бухгалтерського обліку на підприємстві

Сутність облікового циклу на підприємстві. Первинний, поточний та узагальнюючий облік.

Облікові реєстри та їх класифікація. Хронологічний, систематичний та комбінований записи в бухгалтерському обліку. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення.

Форми бухгалтерського обліку: сутність та види.

Інформаційні системи в обліку.

Сутність облікової політики підприємства. Функції керівника і головного бухгалтера щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Форми організації бухгалтерського обліку.

Методичний, технічний та організаційний аспекти облікової політики. Наказ про облікову політику: основний зміст та призначення.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 7, 20, 22.

Основний: 1, 2, 3.

Додатковий: 1, 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

2. ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Підприємство в ринковій економіці

Ринкова система, її загальні характеристики та функції.

Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин. Підприємство як об'єкт ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств.

Підприємство як юридична особа: поняття, основні характеристики, правова відповідальність, функції та ознаки. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування. Економічні особливості діяльності різних видів підприємств.

Правові основи функціонування підприємств в Україні. Порядок створення та реєстрації підприємства. Трансформація підприємств в процесі розвитку, характеристика основних її видів (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення суб'єктів господарювання).

Види підприємств та їх класифікація. Економічні особливості діяльності різних видів підприємств. Вітчизняний підхід до розподілу підприємств на великі, середні, малі та мікропідприємства. Державні статистичні спостереження щодо кількісних параметрів розвитку підприємств в Україні.

Об'єднання підприємств. Особливості створення та діяльності договірних і статутних об'єднань підприємств (асоціація, корпорація, концерн, консорціум, картель, синдикат, трест, холдингова компанія, промислово-фінансова група).

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1, 2, 6, 8, 9, 10, 16.

Основний: 1, 5.

Додатковий: 1, 5, 6, 7.

Інтернет-ресурси: 1, 3, 4, 5.

Тема 2. Напрями діяльності підприємства

Поняття господарської діяльності підприємства. Характеристика напрямів та видів господарської діяльності підприємства, повноважень у сфері управління ресурсами, планування діяльності, розпорядження доходами, прибутками, визначення напрямів реструктуризації та розвитку.

Підприємництво як вид господарської діяльності. Організаційні форми підприємництва. Мале підприємництво, особливості діяльності.

Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання.

Економічна та соціальна діяльність підприємства. Класифікація видів економічної діяльності підприємства за КВЕД ДК 009:2010.

Класифікація видів економічної діяльності підприємства відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Сутність операційної, фінансової, інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства.

Мета, функції, завдання, об'єкт та предмет зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1, 2, 5, 12, 13, 14, 15.

Основний: 1, 5.

Додатковий: 1, 5, 6, 7.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 4, 5.

Тема 3. Планування діяльності підприємства

Роль статистичної інформації у плануванні підприємством. Характеристика складових статистичної звітності підприємства: демографічна та соціальна статистика, економічна статистика, навколишнє середовище та статистика багатьох галузей. Статистична та фінансова звітність підприємства.

Економічна сутність прогнозування та планування, відмінності понять. Принципи та завдання планування діяльності підприємства.

Візія та місія діяльності підприємства. Цілі діяльності підприємства як об'єкт планування: поняття та класифікація. Взаємозв'язок цілей господарювання та стадій життєвого циклу підприємства.

Принципи формування системи цілей підприємства. Вимоги до цілей підприємства. Дерево економічних цілей підприємства: поняття та форми побудови.

Характеристика видів планування діяльності підприємства. Систематизація планів підприємства за ієрархічним рівнем планування, горизонтом, призначенням, рівнем управління, гнучкістю планових завдань.

Послідовність та характеристика етапів процесу планування діяльності підприємства.

Основні методи поточного планування показників господарсько-фінансової діяльності підприємства (економіко-статистичні, економіко-математичні, факторно-аналітичний, програмно-цільовий, балансовий, прямих техніко-економічних розрахунків, нормативний, експериментальний,

звітно-статистичний та ін.): сутність, відмітні особливості та передумови застосування. Методи ієрархічного планування.

Поняття якості планів підприємства. Система критеріїв оцінки якості планів підприємства. Особливості та показники контролю якості планів підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 7, 11.

Основний: 1-5

Додатковий: 1, 3, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 4. Продукція підприємства та його виробнича програма

Загальна характеристика продукції, яку виробляє та реалізує підприємство. Державний класифікатор продукції та послуг. Класифікація продукції підприємства за формою, економічним призначенням, ступенем готовності.

Поняття «номенклатура» та «асортимент» продукції підприємства.

Методи вимірювання обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства. Вартісна оцінка продукції. Поняття та методика визначення товарної, валової, чистої, реалізованої продукції, валового обороту підприємства.

Якість продукції. Показники оцінювання якості продукції: одиничні комплексні, узагальнюючі. Методи вимірювання якості продукції. Сутність і необхідність стандартизації та сертифікації продукції. Управління якістю продукції як складова економічного управління підприємством. Життєвий цикл продукції та його вплив на розробку виробничої програми підприємства.

Вплив державної політики у сфері управління якістю продукції та використання міжнародної системи менеджменту якості (*ISO*) для обґрунтування асортименту та номенклатури продукції та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Державні статистичні спостереження щодо виробництва та реалізації продукції підприємствами.

Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Інформаційне забезпечення обґрунтування виробничої програми підприємства. Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми. Фактори, що визначають обсяги виробництва та реалізації продукції. Планування параметрів виробничої програми: послідовність, методи. Визначення необхідного та можливого обсягів виробництва та реалізації продукції. Послідовність формування товарного асортименту. Оперативне планування обсягів і ритмічності виробництва продукції з урахуванням фактору сезонності. Резерви зростання обсягів виробництва продукції підприємства.

Умови та критерії оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі.

Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства. Визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 5

Додатковий: 1, 5, 7.

Інтернет-ресурси: 2, 3, 4, 5.

Тема 5. Виробнича потужність підприємства

Поняття процесу виробництва та характеристика його основних фаз. Основні принципи організації виробничих процесів. Класифікація виробничих процесів.

Характеристика масового, серійного та одиничного типів виробництва. Критерії відношення підприємств до окремого типу виробництва.

Спеціалізація, концентрація, кооперування, комбінування та диверсифікація як форми організації виробництва.

Поняття виробничого потенціалу та виробничої потужності підприємства; економічний та інженерно-технологічний підходи до визначення виробничої потужності. Систематизація видів виробничої потужності підприємства.

Інформаційна база та послідовність етапів розрахунку виробничої потужності підприємства. Методичні засади визначення виробничої потужності підприємства. Специфіка розрахунку виробничої потужності у різних галузях економіки.

Фонд часу роботи обладнання, методика визначення корисного часу роботи обладнання.

Статичні та динамічні показники виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства.

Основні оціночні показники використання виробничих потужностей підприємства, та їх значення в управлінні виробничою діяльністю підприємства.

Динаміка виробничої потужності та ліквідація диспропорцій виробничих потужностей підрозділів підприємства.

Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. Їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 11.

Основний: 1, 2, 5.

Додатковий: 1, 5, 7.

Інтернет-ресурси: 2, 3, 4, 5.

Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства

Поняття та склад економічних ресурсів підприємства. Основні сутнісні характеристики ресурсів підприємства. Елементи ресурсного потенціалу та їх

взаємозв'язок. Особливості ресурсів та витрат підприємства різних галузей економіки.

Система показників характеристики ресурсів та ресурсних можливостей підприємства.

Поняття потенціалу, ресурсного потенціалу підприємства, їх взаємозв'язок. Ресурсний потенціал підприємства та чинники, що його визначають. Складові ресурсного потенціалу, їх взаємозв'язок та характеристика.

Методичні засади оцінки ресурсного потенціалу підприємства. Переваги та недоліки використання методу декомпозиції, індексного методу, методу експертної оцінки та методів вартісної оцінки в оцінюванні ресурсного потенціалу підприємства. Критерії оптимізації структури ресурсного потенціалу.

Зовнішні та внутрішні чинники впливу на формування і використання потенціалу підприємства

Показники оцінки ефективності використання окремих складових ресурсного потенціалу підприємства. Чинники, що обумовлюють рівень використання ресурсного потенціалу. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1, 13, 14.

Основний: 1, 2, 5.

Додатковий: 1, 5, 6, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 7. Трудові ресурси підприємства

Трудові ресурси як соціально-економічна категорія. Поняття трудових ресурсів країни. Фактори, що визначають чисельність трудових ресурсів країни. Державні статистичні спостереження щодо динаміки та руху трудових ресурсів та демографічної ситуації в Україні.

Трудові ресурси підприємства, характеристика їх видів.

Методичні засади оцінювання трудових ресурсів підприємства. Показники складу та руху трудових ресурсів, використання фонду робочого часу, ефективності використання трудових ресурсів. Продуктивність праці робітників: поняття, методи оцінки, фактори, що впливають на продуктивність праці, їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці.

Планування потреби в персоналі підприємства: мета та характеристика основних методів.

Стимулювання трудової діяльності як інструмент забезпечення досягнення цілей діяльності підприємства. Системи стимулювання праці, види стимулів, їх взаємозв'язок з мотивами. Форми стимулювання трудової діяльності.

Матеріальне стимулювання на підприємстві. Соціально-економічна сутність та основи організації оплати праці. Державне регулювання оплати

праці. Фонд оплати праці підприємства та характеристика його складових. Виплати, що не належать до фонду оплати праці на підприємстві.

Основні форми оплати праці, їх переваги та недоліки. Сучасні системи оплати праці. Показники оцінки ефективності матеріального стимулювання трудових ресурсів підприємства.

Методи планування фонду оплати праці. Зміст плану з праці та порядок його розробки. Звіт з праці (форма №1 – ПВ).

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1.

Основний: 1, 2, 5.

Додатковий: 1, 5, 6, 7.

Інтернет-ресурси: 3.

Тема 8. Фінансова звітність як інформаційна база аналізу та планування діяльності підприємства

Фінансова звітність підприємства як інформаційний базис оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Принципи формування фінансової звітності підприємства. Користувачі фінансової звітності.

Характеристика форм річної фінансової звітності. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма 1). Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма 2). Звіт про рух грошових коштів (форма 3 та форма 3-н). Звіт про власний капітал (форма 4). Примітки до річної фінансової звітності (форма 5). Взаємозв'язок фінансових звітів підприємства.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 4, 5, 9.

Основний: 2, 3.

Додатковий: 2, 3.

Інтернет-ресурси: 4, 5.

Тема 9. Майнові ресурси (активи) підприємства

Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Відображення інформації про обсяги та складові активів в фінансовій звітності підприємства. Класифікація активів підприємства. Характеристики підприємства, що визначають особливості формування його активів.

Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства. Сутність, склад та класифікація основних засобів підприємства. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів та джерело формування фінансових ресурсів: поняття, методи нарахування. Оцінка стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства. Нематеріальні активи підприємства: сутність, класифікація, призначення, особливості формування та відтворення. Довгострокові фінансові інвестиції підприємства: поняття, класифікація, методи оцінки.

Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація. Поняття та особливості кругообігу оборотних активів підприємства. Сутність

та методика оцінки виробничого, операційного та фінансового циклів підприємства. Сутність та класифікація матеріальних запасів підприємства. Фактори, що визначають обсяг виробничих запасів, запасів незавершеного виробництва, готової продукції, товарних запасів підприємства. Дебіторська заборгованість підприємства як складова економічних ресурсів підприємства: сутність, склад, види вартості, призначення та класифікація. Грошові кошти в системі ресурсного забезпечення діяльності підприємства, їх види та характеристика.

Оцінювання активів підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи та інструменти.

Планування обсягу та структури активів підприємства: цілі, завдання, етапи та методи. Резерви прискорення оборотності активів підприємства.

Державні статистичні спостереження щодо формування активів вітчизняних підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 4, 5, 9.

Основний: 2 – 5.

Додатковий: 2, 3, 4, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 10. Капітал підприємства

Сутнісні характеристики капіталу підприємства. Оборот фінансових ресурсів підприємства в перебігу формування його капіталу. Класифікація видів капіталу підприємства. Відображення інформації про обсяги та складові капіталу підприємства в фінансовій звітності підприємства.

Власний капітал підприємства: сутність, складові, функції, відмітні особливості формування та використання. Зовнішні та внутрішні джерела формування власного капіталу підприємства.

Позиковий капітал підприємства: сутність, складові, функції, відмінні особливості формування та використання. Основні джерела формування позикового капіталу підприємства.

Кредитування як механізм формування позикового капіталу підприємства: поняття, принципи, завдання. Особливості, форми та інструменти банківського та небанківського кредитування підприємства.

Управління капіталом підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапів процесу. Поняття та оцінка вартості і оптимальності структури капіталу підприємства. Економічна додана вартість: суть, методика оцінки. Поняття та методичні підходи до оцінки ефекту фінансового важеля. Методика оцінювання середньозваженої вартості капіталу.

Оцінка капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи та інструменти.

Планування обсягу та структури капіталу підприємства: цілі, завдання, етапи та методи. Резерви зростання обсягу, оптимізації вартості формування та ефективності використання капіталу підприємства.

Державні статистичні спостереження щодо формування і використання капіталу вітчизняних підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 4, 5, 9.

Основний: 2 – 5.

Додатковий: 1, 2, 3, 4, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 11. Витрати підприємства

Сутність понять «*витрати*», «*поточні витрати*» та «*капітальні витрати*» підприємства.

Взаємозв'язок та взаємообумовленість ресурсів і поточних витрат підприємства. Класифікація поточних витрат для формування зовнішньої фінансової звітності, економічного обґрунтування управлінських рішень, контролю та регулювання витратомісткості діяльності підприємства.

Відображення інформації про обсяги та складові витрат в фінансовій звітності підприємства.

Собівартість продукції та її види. Поняття калькулювання витрат виробництва та реалізації продукції підприємства. Об'єкти калькулювання та калькуляційні одиниці. Методи калькулювання поточних витрат діяльності підприємства.

Управління витратами підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапів процесу. Інформаційне забезпечення аналізу та планування поточних витрат підприємства.

Аналіз поточних витрат підприємства: поняття, завдання, етапи, основні методи та інструменти. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства. Зміст та механізм дії виробничого левериджу. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства.

Планування поточних витрат підприємства: цілі, завдання, етапи та методи. Кошторис витрат виробництва та реалізації продукції: поняття, склад та методика складання. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Державні статистичні спостереження щодо формування витрат вітчизняних підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 5, 9.

Основний: 1, 2, 3, 5.

Додатковий: 1, 4, 5, 6, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 12. Доходи та цінова політика підприємства

Доходи підприємства: поняття та місце в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства.

Відображення інформації про обсяги та складові доходу в фінансовій звітності підприємства.

Сутність та механізм формування доходів від операційної фінансової та іншої діяльності підприємства.

Ціна як фактор формування конкурентних переваг продукції та доходів від реалізації продукції підприємства. Фактори, що визначають рівень цін на ринку товарів та послуг, їх характеристика та особливості впливу в сучасних умовах.

Загальна характеристика елементів, що входять до складу ціни. Особливості формування та різновиди цін в сфері виробництва та обігу товарів.

Методи ціноутворення, їхній зміст та особливості застосування. Методи визначення ціни в рамках витратного підходу. Методи визначення ціни в рамках ринкового підходу. Параметричні методи ціноутворення. Особливості формування ціни на ринку чистої та монополістичної конкуренції, олігополістичному і монополістичному ринках.

Об'єктивна необхідність, форми та методи державного регулювання цін. Особливості державного регулювання цін в Україні. Антимонопольна діяльність держави в сфері ціноутворення.

Аналіз доходів підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу. Критичні обсяги доходів підприємства.

Планування доходів підприємства: цілі та завдання. Етапи планування доходів підприємства. Методи планування доходів підприємства: зміст, особливості і умови їх застосування. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Державні статистичні спостереження щодо формування доходів вітчизняних підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 4, 5.

Основний: 1, 2, 3, 5.

Додатковий: 1, 4, 5, 6, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 13. Фінансові результати діяльності підприємства

Сутність фінансових результатів діяльності підприємства. Місце та функції прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства, його значення та джерела утворення. Збиток як результат діяльності підприємства.

Класифікація фінансових результатів підприємства. Мінімальний, цільовий, нормальний та максимальний прибуток підприємства: сутність та методичні підходи визначення.

Відображення інформації про обсяги фінансових результатів в фінансовій звітності підприємства.

Механізм формування чистого прибутку (збитку) підприємства. Економічна сутність та застосування в аналізі діяльності підприємства показників *EBIT* та *EBITDA*. Показник економічної доданої вартості.

Оцінка фінансових результатів підприємства: завдання, інформаційне забезпечення, послідовність та зміст етапів. Оцінка взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку.

Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій.

Резерви зростання прибутку підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки.

Планування розподілу прибутку. Основні напрями використання прибутку підприємства та фактори, що їх визначають. Основні джерела покриття збитків підприємства.

Державні статистичні спостереження щодо формування фінансових результатів діяльності вітчизняних підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3, 4, 5.

Додатковий: 2, 3, 7.

Інтернет-ресурси: 1, 3, 4, 5.

Тема 14. Ефективність та конкурентоспроможність діяльності підприємства

Поняття та види ефекту. Ефективність діяльності підприємства: сутність, види та основні характеристики.

Поняття рентабельності діяльності підприємства, основні фактори, що впливають на економічну ефективність діяльності.

Методичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної та фінансової. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності підприємства. Критерії ефективності діяльності підприємства.

Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів підприємства.

Розвиток концепції оцінювання результатів діяльності (здобутків) підприємства. Ефективність, результативність та економічність в системі оцінки успішності діяльності підприємства.

Сутність конкурентоспроможності підприємства. Методичні підходи оцінки конкурентних переваг. Класифікація видів та параметри конкурентоспроможності підприємства. Систематизація факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємства.

Вимоги до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Структурно-логічна послідовність етапів оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Методи оцінки поточної конкурентоспроможності підприємства. Оцінка стратегічної конкурентоспроможності підприємства: основні методичні підходи та особливості їх застосування.

Інформаційне забезпечення оцінки конкурентоспроможності підприємства. Визначення підприємств-конкурентів. Напрями та об'єкти оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Управління конкурентоспроможністю підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу. Обґрунтування заходів щодо зміцнення конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3, 11.

Основний: 1, 2, 3, 4, 5.

Додатковий: 1 - 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 15. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінювання

Фінансово-майновий стан підприємства: сутність, мета і завдання оцінки. Класифікація видів фінансово-майнового стану підприємства.

Характеристика основних елементів фінансового стану підприємства. Сутність та класифікація платоспроможності підприємства, показники її оцінки. Поняття ліквідності активів та ліквідності балансу. Майновий та функціональний підхід до аналізу ліквідності балансу підприємства. Сутність, класифікація та система показників оцінки фінансової стійкості підприємства. Ділова активність підприємства: сутність та показники оцінки. Майновий стан підприємства: сутність та показники оцінки. Сутність рентабельності підприємства та моделі її оцінки (*ROA, ROE, ROI*). Позиція підприємства на ринку цінних паперів та показники, що її характеризують.

Методи оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Експрес- та фундаментальна діагностика фінансово-майнового стану підприємства.

Поняття та вимоги до інтегральної оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Методичні підходи до інтегральної оцінки фінансово-майнового стану підприємства.

Управління розвитком та фінансово-майновим станом підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3, 4, 5, 7.

Основний: 1-5.

Додатковий: 2, 3, 7.

Інтернет-ресурси: 3, 4, 5.

Тема 16. Розвиток та реструктуризація підприємства

Трансформація / transformation (реструктуризація / restructuring) підприємств в процесі розвитку. Типологія процесів розвитку підприємства. Основні передумови розвитку підприємства.

Еволюційна та революційна концепції розвитку підприємств. Основні форми та моделі розвитку підприємств. Життєвий цикл розвитку підприємства. Стадії розвитку підприємства.

Загальна характеристика методичних підходів до управління процесами розвитку на рівні підприємства.

Сутнісна характеристика, організаційні форми та моделі трансформації підприємств (організацій) та об'єднань в процесі його розвитку.

Розробка та реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємств. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 3, 4.

Додатковий: 4, 7.

Інтернет-ресурси: 1, 3.

Тема 17. Антикризова діяльність підприємства

Загроза як форма вираження протиріч між інтересами підприємства та зовнішнім середовищем його функціонування. Класифікація загроз. Сутність та фази розгортання кризи.

Антикризова діяльність підприємства. Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ в його діяльності. Види банкрутства підприємства. Інститут банкрутства: сутність, цілі та завдання. Процедура розгляду та прийняття рішення у справі про банкрутство підприємства. Цілі та форми санації. Відмітні особливості досудової та судової санації (фінансового оздоровлення). Зміст плану санації. Класифікація санаційних заходів.

Методи оцінювання ймовірності виникнення кризових явищ підприємства. Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Оцінювання та продаж майна підприємства-банкрута. Черговість задоволення вимог кредиторів у процесі ліквідаційної процедури.

Об'єктивна необхідність формування та реалізації національної програми антикризового господарювання як важлива складова економічної безпеки вітчизняних підприємств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3, 7.

Основний: 3, 4.

Додатковий: 2, 3, 7.

Інтернет-ресурси: 1, 3, 4, 5.

Тема 18. Економічна безпека підприємства

Економічна безпека підприємства: сутність, її місце та роль в забезпеченні життєздатності підприємства.

Складові економічної безпеки підприємства, їх характеристика. Головна мета та функціональні цілі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Методи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.

Управління економічною безпекою підприємства: сутність, мета, завдання та основні етапи процесу. Система забезпечення економічної безпеки підприємства та її елементи.

Програма забезпечення економічної безпеки підприємства: поняття та типовий формат.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3, 11.

Основний: 2, 3, 4, 5.

Додатковий: 2, 3, 7.

Інтернет-ресурси: 1, 3, 4, 5.

3. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Фінансова наука як система знань про фінансові явища та процеси.

Наукові підходи до трактування сутності фінансів. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій.

Функції фінансів: розподільча, контрольна, регулююча. Прояви розподільчої функції фінансів у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту. Сутність контрольної функції фінансів, її реалізація в організації контролю за розподілом і цільовим використанням грошових фондів. Сутність та значення регулюючої функції фінансів у стимулюванні (дестимулюванні) соціально-економічних процесів у суспільстві.

Сутність та джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-3.

Основний: 2,3.

Додатковий: 2,3.

Інтернет-ресурси: 1,2,3,4.

Тема 2. Фінансова система держави

Поняття фінансової системи. Фінансова система за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансової системи, фінансові відносини та взаємозв'язки.

Державні фінанси як провідна складова централізованих фінансів суспільства. Державні фінанси та їх ланки: державний бюджет та місцеві бюджети, державні цільові фонди, фінанси державного сектора економіки, державний кредит, резервні та страхові фонди органів державної влади.

Поняття цифрової економіки та базові концепції її розвитку в ЄС. Вплив впровадження цифрових технологій на сфери та ланки фінансової системи. Особливості технологічного розвитку. Шляхи подолання «цифрового розриву» для України.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2,4,7,23.

Основний: 2,3,4.

Додатковий: 2,3.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 3. Державні доходи та видатки

Сутність державних доходів та їх значення для розвитку економіки країни. Об'єкти та суб'єкти відносин у сфері формування державних доходів. Джерела формування державних доходів. Внутрішні та зовнішні джерела формування державних доходів. Фактори, що впливають на стан та обсяги державних доходів.

Класифікація державних доходів. Централізовані та децентралізовані державні доходи. Податкові та неподаткові державні доходи. Доходи від державної форми власності та доходи від інших форм власності. Зворотні та незворотні державні доходи. Закріплені та регульовані державні доходи. Звичайні та надзвичайні державні доходи.

Доходи державного бюджету, їх значення та місце у системі державних доходів. Склад та структура доходів державного бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти. Доходи загального фонду та доходи спеціального фонду державного бюджету. Фінансові інструменти формування доходів державного бюджету.

Економічний зміст та класифікація доходів місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів, що враховуються та не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів. Методи мобілізації доходів місцевих бюджетів.

Система державних видатків: її суть, особливості формування та функціонування. Складові системи державних видатків. Структура державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків. Видатки на фінансування виробничої сфери. Видатки на фінансування невиробничої сфери. Поділ державних видатків залежно від рівня управління. Поділ видатків державного бюджету за бюджетною класифікацією. Функціональна, відомча та економічна класифікації видатків державного бюджету.

Методи фінансування державних видатків. Бюджетне фінансування, його зміст та характерні ознаки. Сутність та принципи кошторисного фінансування. Кредитне забезпечення: призначення та особливості. Суть та специфіка самофінансування як методу фінансування державних видатків. Форми фінансування державних видатків: міжбюджетні трансферти, бюджетні кредити, державні гранти, проектне фінансування, бюджетні інвестиції, трансферти населенню.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2,3,6.

Основний: 2-4.

Додатковий: 2,3.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 4. Бюджетна система

Сутність та призначення бюджету держави. Державний бюджет як економічна, правова та політична категорії. Об'єкти та суб'єкти бюджетних відносин. Специфіка бюджетних відносин. Функції державного бюджету: розподільча, контрольна.

Характеристика державного бюджету як основного фінансового плану держави. Показники, що характеризують стан бюджету. Бюджетний профіцит. Рівновага між доходами та видатками бюджету. Бюджетний дефіцит. Фактори, які впливають на стан та обсяги бюджетного фонду.

Поняття бюджетного устрою, основи його формування. Бюджетна система: економічний зміст та принцип побудови. Правові та організаційні засади побудови бюджетної системи. Ланки бюджетної системи: державний бюджет, місцеві бюджети. Зведений бюджет, його сутність та призначення. Загальна характеристика нормативно-правових актів, що регулюють бюджетну систему України.

Бюджетна політика, її сутність, мета та форми прояву.

Бюджетний процес, його суть та регламентування. Учасники бюджетного процесу. Характеристика стадій бюджетного процесу.

Основні напрями розвитку бюджетної системи України.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 2,9,10,25.

Основний: 2-4.

Додатковий: 2,3.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 5. Податки та податкова система держави

Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Класифікація податків. Податки за економічним змістом об'єкта оподаткування. Прямі податки. Непрямі податки.

Податкова система України, основні етапи її становлення. Елементи системи оподаткування - платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податкова пільга, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. Принципи оподаткування.

Загальнодержавні та місцеві податки. Особливості нарахування та сплати податку на додану вартість. Податкове зобов'язання та податковий кредит. Порядок нарахування та сплати акцизного податку.

Податок на доходи фізичних осіб. Податкові соціальні пільги та податкові знижки.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3,11,12.

Основний: 2-4.

Додатковий: 2-3.

Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання

Фінанси суб'єктів господарювання як основна ланка фінансової системи держави. Функції фінансів суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси як матеріальна основа функціонування фінансів суб'єктів господарювання. Вплив світової фінансової кризи на фінанси суб'єктів господарювання.

Принципи організації фінансів суб'єктів господарювання.

Склад фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Основний та оборотний капітал підприємства. Основний капітал підприємства як вкладення в необоротні активи підприємства (основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції). Виробничі та невиробничі фонди підприємства. Оборотний капітал підприємства як вкладення в грошові кошти та оборотні активи. Оборотні кошти як найважливіша частина оборотного капіталу. Склад оборотних коштів підприємства: оборотні виробничі фонди та фонди обігу.

Капітал суб'єкта господарювання: власний та позиковий. Структура власного капіталу підприємства: зареєстрований капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал.

Організація фінансів бюджетних установ, некомерційних організацій, суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1,9,13.

Основний: 2-4.

Додатковий: 2-3.

Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 7. Фінанси домогосподарств та населення

Сутність домогосподарств як інституційного сектору національної економіки. Роль домогосподарств в економіці України та кругообігу ресурсів у секторах економіки. Функції домогосподарств.

Структура та зміст фінансових відносин домогосподарств. Сукупний дохід домогосподарства. Первинні та вторинні доходи домогосподарств.

Функції фінансів домогосподарств. Принципи функціонування фінансів домогосподарств.

Фінансові ресурси домогосподарств. Грошові потоки домогосподарств. Доцільність запровадження та об'єкти планування грошових потоків. Сімейне підприємництво. Особливості руху грошових потоків в домогосподарствах – суб'єктах підприємництва.

Бюджет домогосподарства. Структура сукупних доходів та витрат в бюджеті домогосподарства. Постійні та змінні доходи та витрати домогосподарств. Внутрішні та зовнішні чинники що впливають на доходи та витрати домогосподарств.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1,15-17.

Основний: 2-4.
Додатковий: 2-3.
Інтернет-ресурси: 1-3.

Тема 8. Фінанси страхування

Господарські та соціальні ризики в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи. Необхідність страхового захисту. Сутність страхового захисту як економічної категорії. Страхові фонди: централізовані, самострахування та страхових компаній.

Економічна природа та сутність страхування. Страхування як економічна категорія. Особливості страхування в системі фінансових відносин. Нормативно-правове регулювання страхування в Україні.

Об'єкти та суб'єкти страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Класифікація страхування.

Сутність та структура страхового ринку. Об'єктивні передумови функціонування страхового ринку. Страхові продукти як об'єкт страхового ринку. Страхові посередники.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 14, 18-20.
Основний: 1-4.
Додатковий: 3-4.
Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 9. Міжнародні фінанси

Міжнародні фінанси як економічна категорія. Принципи функціонування та функції міжнародних фінансів. Система міжнародних фінансових відносин та їх учасники. Міжнародні валютно-фінансові потоки. Міжнародна фінансова інтеграція.

Основні складові світового фінансового середовища. Сегменти міжнародних фінансових ринків.

Сутність та необхідність розвитку міжнародних кредитних відносин. Учасники міжнародних кредитних відносин.

Міжнародні фінансові інституції. Міжнародний валютний фонд та Світовий банк як важливі ланки сучасної інституціональної структури міжнародних фінансів. Особливості діяльності міжнародних фінансових інституцій.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями та організаціями в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи. Конвергенція фінансової системи України та Європейського союзу.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-3.
Основний: 1-4.
Додатковий: 2-3.
Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 10. Природа грошей та теорії грошей

Походження грошей. Роль держави у створенні грошей. Причини та механізм демонетизації золота, ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави в утвердженні кредитних зобов'язань як грошей. Електронні гроші.

Функції грошей та їхня еволюція. Функція міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Функція засобу обігу. Функція засобу платежу. Функція засобу нагромадження. Вплив часу на функцію засобу нагромадження.

Процес розвитку та передумови виникнення електронних грошей (криптовалют). Природа та економічна сутність віртуальних грошей.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 11. Грошовий оборот і грошові потоки

Поняття грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового обороту. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту.

Економічна основа та загальна схема сукупного грошового обороту. Безготівковий та готівковий грошовий оборот. Канали надходження грошей та їх вилучення з грошового обороту.

Грошові потоки та критерії їх класифікації. Модель сукупного грошового обороту. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Грошові потоки припливу та грошові потоки відпливу. Механізм балансування грошових потоків.

Основні шляхи та показники інтенсифікації руху грошей у сфері обігу та платежів. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошово-кредитний мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий оборот, їх суть та характеристика.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1-4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1,4.

Тема 12. Грошова система

Поняття грошової системи. Основні принципи організації та моделі побудови грошових систем. Призначення та місце грошової системи в економічній системі країни. Елементи грошової системи та їх характеристика.

Основні типи грошових систем. Система безготівкових розрахунків. Система готівкового обігу. Валютна система. Саморегульовані грошові системи та їх історичні форми. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монеметалізм (золотомонетний стандарт, золотозлитковий стандарт, золотодевізний стандарт). Регульовані грошові системи. Система паперового грошового обігу. Система природного (кредитного) обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті і закриті грошові системи.

Державне регулювання грошової сфери. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи та інструменти регулювання грошової системи.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1,3,4.

Тема 13. Валютні відносини та валютні системи

Сутність та види валютних відносин. Поняття та класифікація валюти. Призначення та сфера використання валюти.

Валютний ринок: сутність та основи функціонування. Види валютних операцій. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Валютні ризики і методи валютного страхування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Котирування валют. Валютний курс, його функції. Сутність, основи формування та види валютного курсу. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валюти. Порядок визначення валютних курсів.

Валютне регулювання: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Регламентація статусу валюти та порядок здійснення операцій з нею. Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання. Золотовалютні запаси в системі валютного регулювання.

Валютні системи: поняття, структура, призначення та види. Основні елементи національної валютної системи.

Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ в її функціонуванні. Баланси міжнародних розрахунків та їх основні види. Розрахунковий баланс. Баланс міжнародної заборгованості. Платіжний баланс, його загальна характеристика та структура. Методи регулювання платіжного балансу. Європейська валютна система.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1-4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1,4.

Тема 14. Інфляція та грошова реформа

Сутність інфляції. Основні етапи інфляційного процесу. Зовнішні ознаки інфляції: відкрита та прихована інфляція. Форми вияву інфляції: цінова інфляція, інфляція заощаджень, девальвація. Основні види інфляції: залежно від темпів знецінення грошей (повзуча, помірна, галопуюча, гіперінфляція, супергіперінфляція), залежно від зростання цін (збалансована, незбалансована), залежно від ступеня передбачення (очікувана, неочікувана), залежно від поширення інфляційних процесів (локальна, світова).

Причини інфляції: монетарні та загальноекономічні. Характеристика основних форм інфляції: інфляція попиту, фіскальна інфляція, інфляція витрат, імпортна інфляція. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Крива О. Філіпса.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1,4.

Тема 15. Сутність кредиту та кредитний механізм

Сутність кредиту та його роль в умовах ринкової економіки. Характеристика основних функцій кредиту. Принципи кредитування.

Сутність та особливості кредитних відносин. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин. Характерні ознаки кредитних відносин.

Сутність та основні елементи кредитного механізму. Характеристика основних стадій відтворювального руху кредиту. Закономірності руху кредиту на макро- та мікроекономічному рівнях.

Форми кредиту: товарна та грошова. Основні види кредиту залежно від організації кредитних відносин: міжгосподарський (комерційний), банківський, лізинговий, споживчий, іпотечний, консорціумний, державний, міжнародний. Форми забезпечення кредитів. Основні форми страхування кредитів.

Сутність та необхідність комерційного кредиту. Мета та механізм оформлення комерційного кредиту. Об'єкти та суб'єкти комерційного кредиту.

Банківський кредит, як найпоширеніша форма кредиту. Особливості банківського кредитування. Мета та механізм оформлення банківського кредиту. Об'єкти та суб'єкти банківського кредиту. Класифікація банківського кредиту.

Лізинговий кредит як одна з форм товарного кредиту. Особливості лізингового кредитування. Мета та механізм оформлення лізингу. Об'єкти та

суб'єкти банківського кредиту. Класифікація лізингу. Оперативний та фінансовий лізинг.

Кредитні відносини в ЄС.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4.

Додатковий: 1-4.

Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 16. Кредитна система

Сутність кредитної системи. Фактори, що впливають на стан та розвиток кредитної системи. Принципи побудови кредитної системи.

Характеристика основних елементів кредитної системи: банківська система (емісійні та неемісійні банки) та небанківські фінансово-кредитні установи. Інфраструктура кредитної системи.

Однорівнева та дворівнева банківські системи. Основні функції комерційних банків.

Парабанки як друга ланка кредитної системи держави. Основні елементи парабанківської системи: інвестиційні компанії і фонди, пенсійні фонди, довірчі товариства, лізингові компанії, факторингові компанії, кредитні спілки. Мета та завдання створення та функціонування пенсійних фондів. Державні та приватні пенсійні фонди. Особливості функціонування пенсійних фондів. Операції пенсійних фондів.

Основні види інвестиційних фондів. Пайові та корпоративні інвестиційні фонди. Основні операції інвестиційних фондів.

Стійкість кредитної системи та механізм її забезпечення. Специфіка функціонування кредитних систем окремих країн. Кредитна система ЄС.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 17. Банківська система та система спеціалізованих фінансово-кредитних установ

Центральний банк як емісійно-касовий центр держави та ключова ланка банківської системи. Етапи історичного процесу організації центральних банків. Державні та акціонерні центральні банки. Політична та економічна незалежність центральних банків.

Функції центрального банку. Емісія грошей та організація грошового обігу. Нагляд і регулювання діяльності банківської системи (функція «банку банків»). Грошово-кредитне регулювання економіки.

Національний банк України: його завдання та функції. Принципи функціонування Національного банку України. Пасивні та активні операції Національного банку України.

Сутність та основні функції комерційних банків. Класифікація комерційних банків. Створення комерційного банку. Ліцензування діяльності комерційних банків. Організаційна структура комерційного банку. Операції комерційного банку та їх класифікація.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 16,17,18.

Основний: 1,4.

Додатковий: 1,2,4.

Інтернет-ресурси: 1-4.

Тема 18. Фінансовий ринок

Економічна сутність та функції фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку. Основні завдання Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Сегментація фінансового ринку залежно від характеру фінансових інструментів, які обертаються на ринку. Підсектори фінансового ринку. Сек'юритизація.

Класифікація фінансового ринку залежно від: виду фінансових активів, періоду обертання фінансових активів, організаційної форми функціонування, регіону обслуговування, швидкості реалізації угод, умов обігу фінансових інструментів та ін.

Характеристика інструментів фінансового ринку. Класифікація інструментів фінансового ринку залежно від: виду фінансового ринку, періоду обертання, характеру фінансових зобов'язань, пріоритетної значимості, гарантованості рівня доходності, рівня ризику та ін.

Суб'єкти фінансового ринку. Домашні господарства (населення), як найважливіший суб'єкт фінансового ринку. Суб'єкти господарювання (інститути позафінансової сфери). Держава як учасник фінансового ринку. Професійні учасники фінансового ринку: брокери та дилери.

Класифікація учасників фінансового ринку залежно від виконуваних ними функцій: продавці та покупці фінансових активів (послуг), фінансові посередники, інститути інфраструктури фінансового ринку. Канали прямого та непрямого фінансування.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 3,15,16.

Основний: 1-4.

Додатковий: 1,4.

Інтернет-ресурси: 1-4.

Список рекомендованих джерел

1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 - IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>

2. Інструкція про безготівкові розрахунки України в національній валюті: Постанова правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0448-02>
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2. URL: <http://uazakon.com/document/fpart03/idx03865.htm>
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 16.11.2009 р. № 1327. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=50098&cat_id=50097
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003р. № 561. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.1226>
7. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF00062.htm
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»: Наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0823-07>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0085-00>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0860-99>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 "Фінансові витрати": Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0610-06>
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": Наказ Міністерства України від 27.04.2000 р. № 92. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи": Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0750-99>
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0751-99>
18. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>

19. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755 – IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
20. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG704.html
21. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
23. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 22.11.2004 р. № 732. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1580-04>
24. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 р. № 352. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN321.html
25. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів: наказ Міністерства статистики України від 21.06.96 № 193. URL: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=293629&cat_id=293536
26. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003р. № 851-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Основний:¹

1. Лишиленко О. Бухгалтерський облік: підручник/ Лишиленко О. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. - 670 с.
2. Ткаченко Н. Бухгалтерський облік: підручник/ Ткаченко Н. Київ: Алерта, 2020. 192 с.
3. *Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 4-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015, 572 с.*

Додатковий:

1. Бухгалтерський облік / Осмятченко В. О., Тесленко Т. І., Герасименко О. М., Титенко Л. В., Скоробагач А. Є., Вавілов В. В. Київ: Простобук, 2017. 552 с.
2. Лишиленко О. Бухгалтерський облік: підручник/ Лишиленко О. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 670 с.
3. *Сопко В.В., Сопко О.В., Шаповалова А.П., Августова О.В. Бухгалтерський облік: опорний конспект лекцій. К. : КНТЕУ, 2018.*

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL:www.rada.gov.ua
2. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL:www.minfin.gov.ua

2. ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Класифікатор видів економічної діяльності/ URL: <http://www.kved.com.ua/>
3. Кодекс України з процедур банкрутства № 2597-VIII від 18.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2597-19>

¹ Курсивом виділена спеціальна література, яка є в наявності у бібліотеці КНТЕУ

4. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України №433 від 28.03.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>
5. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні/ URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Податковий кодекс України № 2755-IV від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями : Постанова НБУ N 351 від 30.06.2016 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>
8. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Про захист економічної конкуренції : Закон України № 2211-III від 11.01.2001 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII від 16.04.1991р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
13. Про інвестиційну діяльність : Закон України №1560- XII від 18.09.1991 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Про інноваційну діяльність : Закон України №40-IV від 04.07.2002 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
15. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України №848-VIII від 26.11.2015 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
16. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України №2275-VIII від 06.02.18р./ Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2275-19>
17. Про цінні папери і фондовий ринок : Закон України № 3480-IV від 23.02.2006 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

Основний:

1. *Економіка підприємства. Підручник / І.О. Чаюн, Г.М.Богославець, Л.Л. Стасюк, та інші. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с.*
2. *Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач : навч. посіб. / Л.О. Лігоненко, І.В. Височин, О.В. Корольова-Казанська та ін. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 336 с.*
3. *Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - 8-е вид., переробл. та допов. - К. : КНЕУ, 2013. - 519 с.*
4. *Фінанси підприємства: підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 491 с.*
5. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. / Н. М. Яркіна. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К.: Видавництво Ліра-К, 2017. – 596 с.

Додатковий:

1. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства : підручник / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – К. : Ліра-К, 2013. – 664 с.
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
3. Біла О.Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. – Львів: Магнолія-2006, 2017. – 383 с.

4. Гетьман О.О. Економіка підприємства. 2-ге видання. Навч. посіб. – К.: Ліра-К, 2017. – 488 с.
5. Горбач Л.М. Економіка підприємства. Навч. пос. К.: – Ліра-К, 2018. – 284 с.
6. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Н. М. Колпаченко та ін.]. - Харків : Діса плюс, 2019. - 277 с.
7. *Економіка та фінанси підприємства. Опорний конспект лекцій / І.О. Чаюн та інші. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 95 с.*

Інтернет-ресурси

1. База даних «Загальне законодавство». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Асоціації ритейлерів України. URL: <https://rau.ua/>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua

3. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996р. № 254/96-ВР URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010р. № 2456-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016>
5. Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015>
6. Положення про єдиний казначейський рахунок: Наказ Державного казначейства України від 26.06.2002 р. № 122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-02>
7. Положення про Міністерство фінансів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014>
8. Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014>
9. Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002>
10. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>
11. Про Державну фіскальну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014>
12. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997р. № 280/97. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991р. №1576-XII. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
14. Про страхування: Закон України від 07.03.1996р. № 85/96. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

15. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 17.09.2006р. №3480-IV.URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 06.12.2019р. №361-IX.URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
17. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999р. № 679-XIV. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
18. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 02.10.2012р. № 5411-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
19. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003р. № 1058-15. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
20. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999р. № 1105-XIV URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
21. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000р. № 1533-П. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
22. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015р. №576-VIII. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010р. № 2464-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
24. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993р. № 2939-XII. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
25. Концепція застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002р. № 538 2011 URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

Основний:

1. *Гроші та кредит: підручник / П. Г. Ільчук, О. О. Коць, І. Ю. Кондрат, Н. Б. Ярошевич. Львів: Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016. 412с.*
2. *Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підручник/ В.О. Онищенко, А.Ю. Бережна, Л.О. Пащенко та ін. К.: ЦУЛ, 2016. 600 с.*
3. *Фінанси. Підручник / за ред. І.О. Лютото. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.*
4. *Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посібн. / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. К.: ЦУЛ, 2019. 578 с.*

Додатковий:

1. *Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. / І.В. Алексєєв. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.*
2. *Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія/І.Я. Чугунов, Т.В.Канєва, М.Д.Пасічний та ін.; за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.*
3. *Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія/І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі.К.: Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2018.376 с.*
4. *Шелудько В. М. Фінансовий ринок: підручник / В. М. Шелудько. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2015. – 535 с.*

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Державної Казначейської служби України – www.treasury.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України – www.sfs.gov.ua
4. Офіційний сайт Національного банку України. – www.bank.gov.ua